

Obsah:

PŘEDMĚSTÍ PRAHY	1
I. BEROUN PŘED PŘÍCHODEM JANA ŽIŽKY Z TROCNOVA A Z KALICHU (DO R. 1421).	3
1. Kdyby Berouna nebylo, musili bychom jej utvo- řiti	3
2. Verona mia!	9
3. Beroun před husitským převratem	19
II. BEROUN ZA ČESKÉ REFORMACE (1421—1621)	23
A. BEROUN BOJUJÍCÍ	23
1. Beroun husitský a bratrský (1421—1547). Válečné ob- dobí. — První Čeští bratři v Berouně. — Berounští učitelé, radní písaři a kněží. — Hmotný a stavovský vzestup měšťanstva	23
2. „I není co hráti s jeho milostí císařskou“ (1547). Počátky novoutrakvismu. — Pokus o vzpouru a surový vy- chovatel na trůně	36
3. Převaha novoutrakvistů v Berouně koncem let šedesátých. Berounská škola a učitelé před Bílou horou (od r. 1569). — Třenice s duchovními správci. — Jed- nání o Českou konfesi (1575).	43
4. Vítězství radikálních evangelíků koncem 80. let. Odpor pasivní. — Zápas s pražskou hierarchií po r. 1587 (kapitulace starokališnické konsistoře). Požár r. 1599	54
5. Kolem majestátu císaře Rudolfa II. (1609). Dva be- rounští císařští rychtáři. — Válečné napětí při náboženské svobodě	63
6. Nebe otevřené. Sjezd sjednocených stavů r. 1618. Jan Žiž- ka z — Berouna. — Nadlidský úkol bývalého liteňského fa- ráře. — „Utrpěl i můj jazyk...“ Zákaz kalicha	77
B. BEROUN ČTOUCÍ. KNIHY V BEROUNSKÝCH DOMÁCNOS- TECH PŘED BÍLOU HOROU	95
1. Prodej, koupě, vazba a censura knih, jejich ma- jetníci	95
2. Knihy náboženského obsahu	100
3. Knihy obsahu světského	126
C. LITERÁTI ZA ROZVOJE HUMANISMU. PŘÍZNIVÉ POD- MÍNKY KULTURNÍHO ŽIVOTA V BEROUNĚ NA ROZHRA- NÍ 16. a 17. STOLETÍ	149
1. Rodina Jana Achilla Berounského staršího. Adam Huber Mezeříčský z Rysenpachu a Ja- kub Srnec z Varvažova	150
2. Záhada Jana Malinovského z Hlavačova; Ra- kovník a Zikmund Winter	154
3. Křečkovské sborníky z r. 1605	157
4. Sborník k uctění paní Apoleny Čížkové r. 1607	160
5. Nuptiis, svatební sborník Jana Čížka z Jen- štejna r. 1612	162

6. Jiří Berounský z Bělé	169
7. Václav Berounský ze Sušice	169
8. Blažej Borovský z Borovna (Berouna?)	170
9. Bartoloměj Boronus z Berouna	172
10. Daniel Claudianus Berounský	172
III. BEROUN ZA PROTIREFORMACE (1621—1781)	174
1. Somnia ne cures!	174
2. Sic tua vana manus!	180
3. Krise	188
4. Šindele padají	195
5. Tak z klofce na klofec sobě podávali	203
6. Jan Václav Salát z Kronweissenberka. — „Já poslední jsem z Častolárů.“	211
7. Svatý Ivan, Svatá Lidmila, Svatá hora	220
8. Svatý Jan Nepomucký. Kaple u Boží vody	228
9. Ant. Konias S. J. — Arcikněz Josef Každý. — Prušáci	234
IV. OD KONCE OSMNÁCTÉHO STOLETÍ DO ROKU TISÍCÍHO DEVÍTISTÉHO OSMNÁCTÉHO	246
1. Od osvícenského pološera do vystavění želez- niční trati r. 1862. Čech jsem, Verona má milá máti. (Jo- sef Jungmann a děkan J. A. Seydl.) — Nad Berouňkou pod Tetínem. Pěší poutníci. — Zlaté svobody jarní sen. — Kdo se na policajta zaškaredí	246
2. Od ruchu let šedesátých do otevření reálného gymnasia v Berouně roku 1910. Nerosty a pára. Ča- mary staročeské a jedna mladočeská. — Jitřenka národního probuzení v Berouně. Lidé beze všeho studu, vzdělání a ná- boženství. — Korunovační, peněžní, milostné a spiklenecké spekulace. — Berounští rusofilové. — Ve stínu císařského orla a — Karlštejna. — Stavba školního „paláce“ v Berouně. Růst místního patriotismu a turistiky. — Probuzení dělnictva. Boj za politickou rovnoprávnost a odpor proti tomu. — Letní sen předválečného měšťanstva	288
3. Založení reálného gymnasia. Světová válka 1914—1918. Bílá stezka Dr. Oktaviána Wagnera. — Za střední školu. — Za příkladem našich buditelů. (Životní úsilí Dr. Okt. Wagnera.) — V našem drahém Podbrdsku. Sociální a kul- turní poměry na Berounsku. — Osvětové úkoly. — Průkopníci vyššího života. — Odlesk předválečné krise politické a spole- čenské. Přízraky války. — První citové reakce na válku. — Kde jsou boží bojovníci? — Temno. — Čechům do Vladi- vostoku. První veřejné projevy. Veliké rozjasnění. Smrt Dr. Wagnera a jeho osobnost	357
V. DVACET LET ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY A BEROUNA NEKRÁLOVSKÉHO (1918—1938)	457
A. PRVNÍCH DESET LET	457
1. Příboje a výkyvy. Opojení svobodou. Hranice vzplála. — Nalevo či napravo? — Lesní moudrost a Miloš Seifert.	457
2. Proti proudu, vedle proudu i po proudu. Tři in- dividualisté a jeden abiturient. — Pražské vrchoviště.	472

3. Dva chlapci. Prokop Koudela. — Fela Hron	488
4. První bilance. Nový duch ve školách. — Slovanství a frankofilství. — Knihovna a museum. Vlastivědné práce	498
B. DRUHÉ DESÍLETÍ	517
1. Štěstí na křižovatce aneb větrná růžice	517
2. Hospodářská tíseň	523
3. „za řevu staříků zlíh“	528
4. Politický přehled	533
5. Nový Beroun. Skon „zeleného vola“. — Spojení se světem a zvukový film. — Lidová výchova. — Berounští intelektuálové. Preislerovská tradice	540
6. První povídky o berounských lidech a městě	556
BEROUNSKÉ BRÁNY A BRANNOST	561
Post scriptum, post factum	564

Seznam ilustrací:

Beroun	
Údolí Berounky	3
Karel IV.	14
Pražská (dolní) brána	57
Dům v ulici Na klášteře	101
Portál domu Jindřicha Čížka z Jenštejna	163
Mostníkovice rodina	179
Štítové domy	225
Hradby , ...	247
Děkan J. A. Seydl	259
Nad Berouňkou pod Tetínem	273
Piaristická škola	277
Stará radnice	299
Básník Otakar Červinka s chotí	352
Pomník Jana Nepomuckého	355
Železářny PŽS.	395
Reálné gymnasium	453
Pomník J. Jonáše , ...	457
Prokop Koudela , ...	493
Obchodní akademie , , ...	497
Museum (knihovna) s pomníkem Geniu B. Smetany	503
Prámeny	565
Rejstřík	567
Obsah	597